

Aan
de gemeenteraad

Datum 28 januari 2025
Zaaknummer 2025-0007358
Betreft Aanpak houtstook

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Ruimtelijke Strategie en Beleid - Milieu en Energie
Auteur: Maurice Roubos
E-mail: mjh.roubos@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Maurice Roubos
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Houtstook is voor veel mensen een bron van gezelligheid en soms een letterlijke bron van warmte. Waar houtstook voor de een staat voor warmte en gezelligheid, zorgt het bij steeds meer mensen voor overlast en gezondheidsklachten. Als gemeente ontvangen wij via de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZH), voornamelijk in de winterse maanden, geregeld klachten van overlast. Daarnaast is houtstook van negatieve invloed op de luchtkwaliteit van de stad. Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de ontwikkelingen en de beoogde gemeentelijke inzet op het gebied van houtstook. Dit is onder meer naar aanleiding van de raadsinformatiebrief 'Stand van zaken Luchtkwaliteit' van 12 maart 2024 (2024-0025439). In het voorjaar van 2025 zal ons college een voorstel met een uitgewerkt handhavingskader worden gepresenteerd. Uw raad wordt hierover tijdig geïnformeerd.

Wat is de te delen informatie?

Situatieschets Dordrecht

1. Luchtkwaliteit in Dordrecht

In 2020 hebben wij ons aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord (hierna: SLA). In onze omgevingsvisie is onder het kopje 'Dordrecht is een gezonde stad' opgenomen dat Dordrecht streeft naar schone lucht voor haar inwoners door te werken aan een permanente verbetering van de luchtkwaliteit. Het doel is om in 2030 de WHO-advieswaarden (2005) voor schone lucht te bereiken. Uit de monitoringsrapportage Luchtkwaliteit van 2022 blijkt dat overal in Dordrecht wordt voldaan aan de normen voor luchtkwaliteit en dat er sprake is van een gestage verbetering van de luchtkwaliteit[1]. Het beleidsdoel uit de Omgevingsvisie 1.0 om te voldoen aan de WHO-advieswaarden (2005) is daarmee haalbaar.

Echter, in 2021 heeft de WHO haar advieswaarden voor schone lucht aangescherpt. Op basis van deze nieuwe advieswaarden, heeft in oktober 2024 de Europese Raad ingestemd met strengere Europese luchtkwaliteitseisen, die vanaf 2030 van kracht zullen zijn. Na 2030 is verdere aanscherping voorzien. Op dit moment voldoen we in grote delen van de stad al aan de aangescherpte luchtkwaliteitseisen. Uit de onderstaande tabel blijkt echter dat Dordrecht, met de invoering van de nieuwe Europese kwaliteitsnormen, zich ook de komende jaren actief moet blijven inzetten om de luchtkwaliteit verder te verbeteren.

Stof*	Huidige grenswaarde	WHO-advieswaarde 2005	WHO-advieswaarde 2021	EU-kwaliteitseisen 2030	Actuele concentraties Dordrecht***
NO_x	40 µg/m ³	40 µg/m ³	10 µg/m ³	20 µg/m ³	15,78 µg/m ³
PM₁₀	40 µg/m ³	20 µg/m ³	15 µg/m ³	15 µg/m ³	16,56 µg/m ³
PM_{2,5}	25 µg/m ³	10 µg/m ³	5 µg/m ³	5 µg/m ³ **	8,89 µg/m ³

Tabel 1 – Overzicht van de jaargemiddelde luchtkwaliteitsnormen.

* NO_x: Stikstofoxiden (NO en NO₂), uitgestoten door verkeer en industrie. PM₁₀: Fijnstofdeeltjes <10 micrometer. PM_{2,5}: Fijnstofdeeltjes <2,5 micrometer, schadelijker dan PM₁₀.

** Vooral de halvering van PM_{2,5} in 2030 is zeer relevant in verband met houtstook.

*** Dit betreft de gemiddelde achtergrondconcentraties. Op straatniveau kunnen de concentraties hoger zijn, variërend tussen 0,1 en 0,4 µg/m³.

2. Totale uitstoot en gezondheidseffecten houtstook

Bij het stoken van hout komen schadelijke stoffen in de lucht, die de luchtkwaliteit verslechteren. Recent onderzoek laat zien dat fijnstof van houtstook gezondheidsklachten veroorzaakt[2]. Vooral mensen met longziekten, hart- en vaatziekten, ouderen en kinderen zijn extra gevoelig. In 2022 was houtstook verantwoordelijk voor bijna een kwart van de fijnstof in Dordrecht, en deze bijdrage zal de komende jaren waarschijnlijk groter worden door verbeterde luchtkwaliteit van bijvoorbeeld verkeer. Van de fijnstofemissies bestond 25% uit PM_{2,5} en 19% uit PM₁₀.

Zoals eerder is aangegeven voldoen we in grote delen van de stad al aan de aangescherpte luchtkwaliteitseisen. Lokaal kan echter de hoeveelheid schadelijke stoffen door houtstook tijdelijk flink oplopen, vooral bij slecht weer, wanneer de rook in de lucht blijft hangen. In woonwijken kan de concentratie fijnstof dan tijdens pieken tientallen microgrammen per kubieke meter zijn. Daarnaast bevat houtrook andere schadelijke stoffen, zoals koolmonoxide, vluchtige organische stoffen, PAK's (Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen) en roet, die de luchtkwaliteit en de gezondheid beïnvloeden. Bepaalde PAK's, zoals benzo(a)pyreen (BaP), kunnen ernstige ziekten zoals kanker veroorzaken en worden in grote hoeveelheden uitgestoten bij het verbranden van hout. Houtstook is verantwoordelijk voor bijna 75% van de BaP-uitstoot in Nederland.

Volgens het RIVM leven we gemiddeld acht maanden korter door ongezonde lucht, waarbij houtstook een belangrijke rol speelt.

3. Meldingen over houtstook

Naast de gezondheidseffecten, kunnen mensen ook (geur)hinder ondervinden van houtrook. Regelmatig ontvangen wij meldingen van inwoners die overlast ervaren door houtstook. In de winter zijn deze meldingen aanzienlijk talrijker dan in de zomer. De klachten hebben vaak betrekking op:

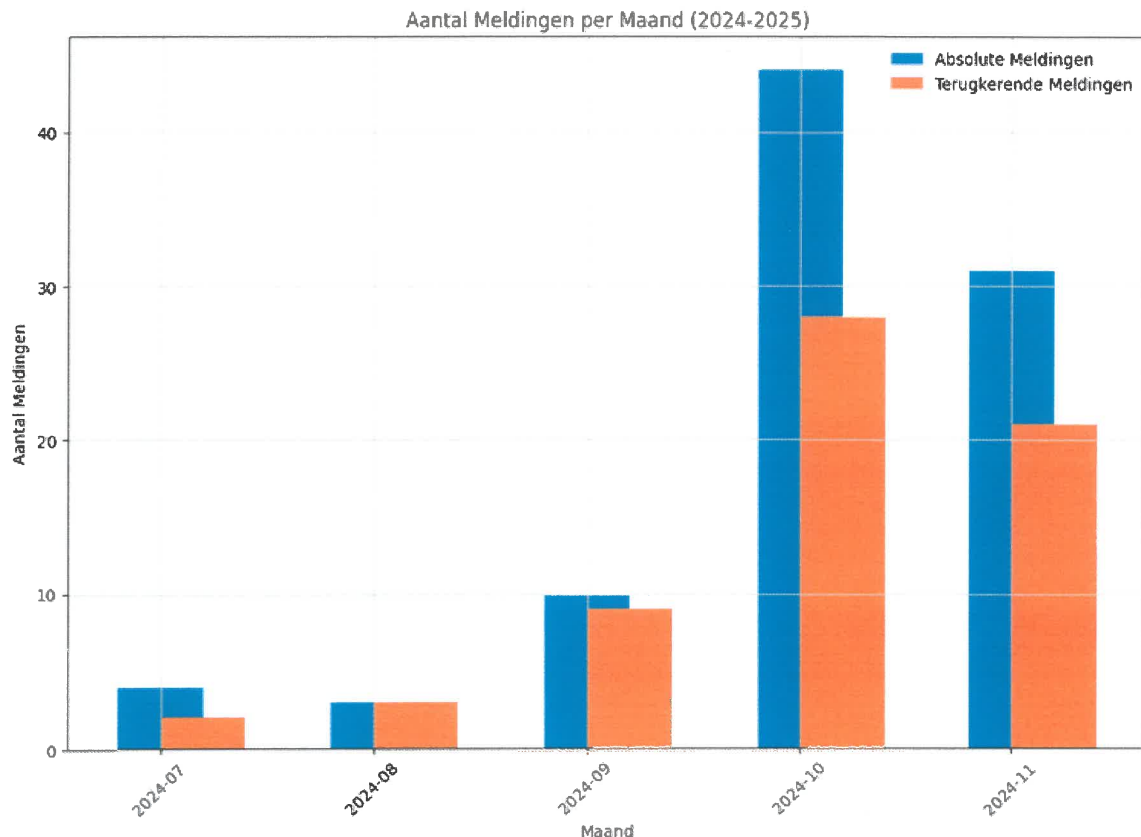
- geuroverlast;
- moeilijk kunnen ventileren;
- luchtwegklachten;
- benauwdheid.

Hieronder vindt u een overzicht van het aantal meldingen. Het betreft meldingen die bij de OZHZ binnenkomen via de Stookwijzer, Fixi, of andere contactformulieren. Uit deze meldingen zijn bepaalde trends af te leiden die bepalend zijn voor de aanpak van houtstook.

Over de aantallen:

- Jaarlijks ontvangt de gemeente gemiddeld 173 meldingen over houtstook. Hierbij gaat het om het absolute aantal meldingen, inclusief meerdere meldingen vanaf hetzelfde adres.
- In 2024 was 52% een terugkerende melding, afkomstig van vijf tot zes adressen.

- Het merendeel van de herhaalde meldingen komt uit drie specifieke wijken: Sterrenburg, Crabbehof en Krispijn. Daarnaast ontvangen we uit enkele andere straten of wijken slechts sporadisch meldingen.

Figuur 1 – Meldingen van januari tot en met november 2024

Dit laat zien dat de omvang van de overlast relatief beperkt is en zich vooral concentreert rond een klein aantal adressen op jaarbasis.

Inzet Dordrecht

1. Communicatie en voorlichting

Het thema houtstook heeft al langere tijd onze aandacht. Vanuit het SLA wordt van de gemeente verwacht dat zij zich inzet voor voorlichting over houtstook, de gezondheidsrisico's van houtstook en het gebruik van de Stookwijzer.

Met onze communicatie beogen we voorslagnog het effect dat houtstokers alleen stoken als de weersomstandigheden gunstig zijn, dat zij op de goede manier stoken én dat zij rekening houden met mensen in hun omgeving. Daarbij benadrukken we in de boodschap persoonlijk contact tussen buurtgenoten over hun beleving van houtstook.

Kanalen die we hiervoor inzetten zijn:

- Basisinformatie op de gemeentelijke website, inclusief een verwijzing naar de omgevingsdienst voor stooktips.
- Een link naar de instructievideo met diverse stooktips.
- In aanloop naar het stookseizoen (vroeg zomer en winter): berichten op sociale media en een artikel in Dordt Centraal.
- Communicatieve ondersteuning voor handhavers en wijkmanagers om de boodschap gericht over te brengen.

2. Handhaving en regelgeving

Om tot een werkbaar handhavingskader te komen, voeren wij momenteel gesprekken met de

afdeling Handhaving, de OZHZ en Buurtbemiddeling. Samen zoeken we naar praktische oplossingen zodat er adequaat kan worden opgetreden bij (herhaalde) meldingen en om de financiële consequenties van mogelijke handhaving in kaart te brengen.

Voor gemeenten is het momenteel lastig om op objectieve wijze overlast door houtstook te beoordelen en hier effectief op te handhaven. Handhaving op basis van artikel 22.18 (bouwwerken) en artikel 22.20 (open erven en terreinen) in het omgevingsplan (voorheen artikel 7.22 van het Bouwbesluit) is ingewikkeld, omdat het onduidelijk is wanneer er objectief en meetbaar sprake is van hinder of schade.

In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft adviesbureau KokxDeVoogd voorbeeldregels voor de regulering van houtstook opgesteld voor gemeenten, bedoeld voor opname in het omgevingsplan. Ook deze regels bieden echter geen duidelijk handhavingskader.

3. Beleid houtstook in Omgevingswet

De Omgevingswet biedt gemeenten nieuwe en aanvullende mogelijkheden om beleid voor houtstook vorm te geven. Als gemeente Dordrecht werken we aan het opstellen van een beleidsregel om houtstook op eenduidige manier te reguleren. Deze beleidsregel houdt in dat houtstook verboden wordt wanneer de Stookwijzer code rood afgeeft. Bij deze aanpak staat het gebruik van de Stookwijzer centraal. Dit instrument biedt duidelijke criteria voor het beoordelen van overlast door houtstook, gebaseerd op windsnelheid en luchtkwaliteit. Hierdoor kan de Stookwijzer als hulpmiddel in de handhaving van de regels worden toegepast en biedt het inwoners richtlijnen om hinder voor anderen te voorkomen.

Tegelijkertijd benadrukken wij het belang van goede communicatie en samenwerking tussen buurtbewoners. Wij blijven inwoners aanraden de volgende stappen te ondernemen bij overlast:

- Oorzaak achterhalen: Probeer te bepalen wie de overlast veroorzaakt.
- In gesprek gaan: Bespreek de situatie met de veroorzaker van de overlast en stel gezamenlijke afspraken op, zoals minder frequent stoken of stoken op specifieke tijden. Verwijs ook naar de Stookwijzer als hulpmiddel.
- Overlast melden: Als afspraken niet werken en overlast aanhoudt bij code rood, kan een melding worden gedaan via Stookwijzer.nu. Hier wordt het tijdstip en de situatie nauwkeurig vastgelegd.

[1] [Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit \(CIMLK\)](#).

[2] [RIVM, Effect van houtstook op luchtkwaliteit en gezondheid \(2023\)](#).

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

In het voorjaar van 2025 komen er een voorstel en een uitgewerkt handhavingskader richting ons college. Hierbij zal ook worden ingaan op de participatie die daarbij plaatsvindt. Uw raad zal hierover worden geïnformeerd.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De financiële aspecten worden meegenomen in het voorstel. Voor de aanpak van houtstook is op dit moment echter geen extra budget beschikbaar gesteld.

De communicatiecampagne wordt gefinancierd uit de beschikbare middelen die al gereserveerd zijn voor milieugerelateerde communicatie.

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

P.A.C.M. van der Velden
burgemeester